

LEGISLATION ON CRITICAL INFRASTRUCTURE IN THE REPUBLIC OF SERBIA, THE REGION AND THE EUROPEAN UNION

ЗАКОНОДАВСТВО О КРИТИЧНОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, РЕГИОНУ И ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Milica Pavić¹
Igor Jokanović²

UDK: 711.7/.8:340.134
DOI: 10.14415/zbornikGFS39.02
CC-BY-SA 4.0 license

Summary: Countries define critical infrastructure in their own way, having certain similar attitudes, but also differences depending on the general level of development, the level of development and the general condition of infrastructure, budgetary possibilities, etc. Also, there are different approaches to risk assessment, protection methods and management practices in general. The paper presents an analysis of the existing legislation on critical infrastructure in the Republic of Serbia, as well as performs comparison with the legal practice in the region and the European Union.

Keywords: critical infrastructure, legislation, risk assessment, protection, management

Резиме: Државе дефинишу критичну инфраструктуру на свој начин, имајући одређене сличне ставове, али и разлике у зависности од општег нивоа развоја, нивоа развоја и општег стања инфраструктуре, буџетских могућности, итд. Такође, постоје различити приступи процени ризика, методама заштите и пракси управљања уопште. У раду је представљена анализа постојећег законодавства о критичној инфраструктури у Републици Србији, као и упоређење са правном праксом у региону и Европској Унији.

Кључне речи: критична инфраструктура, законодавство, процена ризика, заштита, управљање

1. INTRODUCTION

Crises and emergencies occur in everyday life; with the development of society, the sources, forms of their occurrence, as well as the loss of human lives, accompanied by enormous material damage, increase. A dynamic environment always brings new risks and challenges, and they constantly remind

1. УВОД

У свакодневном животу се јављају кризе и ванредне ситуације; са развојем друштва се повећавају извори, облици њиховог јављања, као и губици људских живота, праћени огромним материјалним штетама. Динамично окружење доноси увек нове ризике и изазове, који нас стално подсећају на потребу

¹ Milica Pavić, Master Civil Eng., Faculty of Civil Engineering Subotica, 2a Kozaračka Str., Subotica, Republic of Serbia, e-mail: pavic953@gmail.com

² Prof. dr. Igor Jokanović, Faculty of Civil Engineering Subotica, 2a Kozaračka Str., Subotica, Republic of Serbia, e-mail: jokanovici@gf.uns.ac.rs

us of the need for the continuous operation of critical infrastructure.

Critical infrastructure refers to the resources that are necessary for the functioning of the state and its citizens. It includes physical facilities, supply chains, technologies, and information networks that due to destruction, damage or disruption become inaccessible in a certain period, and affect the social or economic conditions of society, as well as the ability to ensure national defense and security.

Changes and instabilities in systems are transmitted to all of humanity, so critical infrastructures are regionally connected. The security and stability of countries are increasingly relying on international cooperation, and this should be even more reliable within the European Union (EU).

When it comes to protecting critical infrastructure, the common goal of all states is to build an adequate mechanism that will prevent the creation of conditions that can lead to the failure of certain infrastructure due to an accident or any type of attack.

The effects of major breakdowns and infrastructure failures in one state can be transferred to other neighboring states, especially when it comes to transport. Practically every day, individual elements of the system or the system as a whole can be disrupted. In order to reduce the negative impacts, as well as interruptions in their work, a system of protection and rescue is being created, which would have to adequately respond to the threat to critical national resources, which includes transport infrastructure. An efficient system of critical infrastructure protection creates preconditions for the normal and uninterrupted functioning of the state and society.

A key factor in reducing the risk of threats and increasing the protection of critical infrastructure is in establishing a comprehensive approach, constructive cooperation, based on a common

непрекидног функционисања критичне инфраструктуре.

Критична инфраструктура се односи на ресурсе који су неопходни за функционисање државе и њених грађана. Обухвата физичке објекте, системе снабдевања, технологије и информационе мреже које услед уништења, оштећења или прекида постају недоступне у одређеном периоду, те утичу на социјалне или економске услове друштва, као и могућност осигурања националне одбране и безбедности.

Промене и нестабилности у системима се преносе на комплетно човечанство, па је критична инфраструктура нужно и регионално повезана. Безбедност и стабилност држава се све више ослања на међународну сарадњу и то би требало бити још поузданије у оквиру Европске уније (ЕУ).

Када је у питању заштита критичне инфраструктуре, заједнички циљ свих држава јесте изградња адекватног механизма који ће спречити стварање услова који могу довести до отказивања одређене инфраструктуре услед неког инцидента или било које врсте напада.

Ефекти великих кварова и отказивања инфраструктуре у једној држави могу се пренети на друге суседне државе, а поготово када је саобраћај у питању. Практично свакодневно може доћи до нарушавања елемената система или читавог система. Како би се смањили негативни утицаји, као и прекиди у њиховом раду, ствара се систем заштите и спасавања, који би на адекватан начин одговорио на претње критичним националним ресурсима, што укључује и саобраћајну инфраструктуру. Ефикасан систем заштите критичне инфраструктуре ствара предуслове за нормално и несметано функционисање државе и друштва. Кључни фактор у смањењу ризика

regulatory environment, standards, mutual trust, training, research and development, and information exchange.

In recent years, the Republic of Serbia has been making significant efforts to create an integrated protection and rescue system that would adequately respond to the conditions of endangerment, primarily of human lives, but also of critical national resources. The adoption of the Law on Critical Infrastructure [1], which is harmonized with the elements of the European Council Directive 2008/114/EC [2], represents an important step of the Republic of Serbia on the path to European integration.

2. CRITICAL INFRASTRUCTURE

The consequences of different observations of security threats and risks, differences in geographical, historical, and socio-political factors lead to different definitions of the concept of critical infrastructure [3]. However, it can be concluded that critical infrastructure includes all facilities and systems, whose inactivity or limited use causes social crises situations or even poses a threat to peace and security.

Each country has a definition for critical infrastructure, but they have certain similar attitudes and differences depending on the general level of development, the level of development and the general condition of infrastructure, budgetary possibilities, etc. Critical infrastructure includes elements that are essential for the normal functioning of human society.

The problem with critical infrastructure is highly interdependent between different sectors. Just as there is no generally accepted definition of critical

угрожавања и повећања заштите критичне инфраструктуре јесте у успостављању свеобухватног приступа, конструктивне сарадње, засноване на заједничком регулаторном окружењу, стандардима, узајамном поверењу, обуци, истраживању и развоју и размени информација.

Последњих година Република Србија улаже значајне напоре у стварању интегрисаног система заштите и спасавања који би адекватно одговорио и условима угрожавања, пре свега људских живота, али и критичних националних ресурса. Усвајањем Закона о критичној инфраструктури [1], који је усклађен са елементима Директиве Европског Савета 2008/114/ЕС [2], представља важан корак Републике Србије на путу европских интеграција.

2. КРИТИЧНА ИНФРАСТРУКТУРА

Последице различитих посматрања безбедносних претњи и ризика, разлике у географским, историјским и друштвено-политичким факторима доводе до различитих начина дефинисања појма критичне инфраструктуре [3]. Међутим, може се закључити да критична инфраструктура подразумева све објекте и системе, чија неактивност или ограничена употреба проузрокује ситуације друштвене кризе или чак представља претњу по мир и безбедност.

Свака држава има дефиницију за критичну инфраструктуру, али имају одређене сличне ставове и различитости у зависности од општег нивоа развоја, нивоа развоја и општег стања инфраструктуре, буџетских могућности итд. Критична инфраструктура укључује елементе који су битни за нормално функционисање људског друштва.

Проблем са критичном инфраструктуром је у великој

whether the state is in danger, i.e. on the assessment of threats [6]. Due to the growing risk of vulnerability and exclusion from the regular operation, it is necessary, for each system individually, to provide appropriate measures. With regard to critical infrastructure protection measures, all states must establish certain procedures, the order of which is:

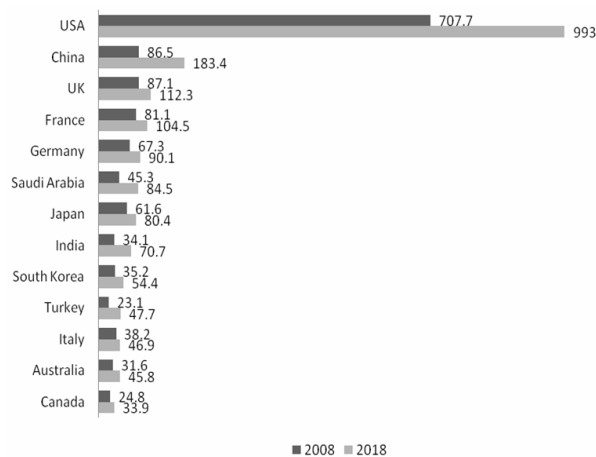
- identification of critical infrastructure,
- making of critical infrastructure map,
- exchange of information,
- training of personnel engaged in jobs and tasks in critical infrastructure systems,
- training of critical infrastructure protection systems or recovery in case of crisis or emergency.

The protection of critical infrastructure is growing, which is why large funds are being invested in it. Figure 2 shows the consumption of different countries in the world related to the protection of critical infrastructure for 2008 and 2018, in billions of dollars [7].

Основни принцип заштите се заснива на тренутnoj процени да ли је држава у опасности, односно на процени претњи [6]. Због све већег ризика повредљивости и искључивања из редовног функционисања потребно је, за сваки систем појединачно, предвидети одговарајуће мере. У погледу мера заштите критичне инфраструктуре све државе морају да утврде одређене поступке, чији је редослед:

- идентификација критичне инфраструктуре,
- израда мапа критичне инфраструктуре,
- размена информација,
- оспособљавање особља ангажованих на пословима и задацима у системима критичне инфраструктуре,
- увежбавање система за заштиту критичне инфраструктуре или опоравак у случају кризне или ванредне ситуације.

Заштита критичне инфраструктуре све више узима обим, па се и улажу велика средства у ту сврху. На Слици 2 су представљена улагања различитих земаља света која се односе на заштиту критичне инфраструктуре за 2008. и 2018. годину, у милијардама долара [7].

Слика 2 - Улагања у заштиту критичне инфраструктуре (милијарде \$) [7]
Figure 2 - Consumption to the protection of critical infrastructure (\$ billion) [7]

3. LEGISLATION OF CRITICAL INFRASTRUCTURE IN THE REPUBLIC OF SERBIA AND THE REGION

All countries are aware of how important the protection of critical infrastructure is, however, despite different understandings, there is an awareness of a group of common issues, but there is a problem due to lack of resources and competencies [6]. By country, regulations vary, but they must also be harmonized. The problem of one country can significantly affect the critical infrastructure of another neighboring country, as well as members of the EU. The problem occurs in developing countries due to a lack of resources.

The Law on Critical Infrastructure [1] in the Republic of Serbia is valid from November 2018, which regulates the national and European critical infrastructure, identification and determination of critical infrastructure of the Republic of Serbia, critical infrastructure protection, competence and responsibility of bodies and organizations in the field of critical infrastructure and information, reporting, decision support, data protection, management and surveillance in the field of critical infrastructure [1].

The drafting of the Law on Critical Infrastructure comprehensively regulates a wide area of critical infrastructure.

The Republic of Serbia defines, by law, critical infrastructure as systems, networks, facilities, or their parts, whose interruption or interruption of delivery of goods or services may have serious consequences for national security, human health and lives, property, environment, public safety, economic stability, that is, to endanger the functioning of the Republic of Serbia.

The Law on Critical Infrastructure of the Republic of Srpska [8], the Law on

3. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА О КРИТИЧНОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И У РЕГИОНУ

Све државе су свесне колико је заштита критичне инфраструктуре значајна, међутим, упркос различитим схватањима, постоји свест о групи питања која су заједничка, али постоји проблем због недостатка ресурса и надлежности [6]. По државама, прописи се разликују, али морају бити и усклађени. Проблем једне државе може битно да утиче на критичну инфраструктуру друге суседне државе, као и чланице ЕУ. Проблем се јавља код држава у развоју због недостатка ресурса.

Закон о критичној инфраструктури [1] у Републици Србији важи од новембра 2018. године, којим се уређује национална и европска критична инфраструктура, идентификација и одређивање критичне инфраструктуре Републике Србије, заштита критичне инфраструктуре, надлежност и одговорност органа и организација у области критичне инфраструктуре и информације, извештавање, пружање подршке одлучивању, заштита података, управљање и надзор у области критичне инфраструктуре [1].

Израдом Закона о критичној инфраструктури се на свеобухватан начин регулише широка област критичне инфраструктуре.

Република Србија законом дефинише критичну инфраструктуру, као системе, мреже, објекте или њихове делове, чији прекид функционисања или прекид испоруке роба односно услуга може имати озбиљне последице на националну безбедност, здравље и животне људи, имовину, животну средину, безбедност грађана, економску стабилност, односно угрозити

Critical Infrastructure of the Republic of Croatia [9] and the Law on Determination and Protection of Critical Infrastructure of Montenegro [10], neighbors of the Republic of Serbia, have regulated critical infrastructure, and mutually harmonized their provisions. The Ministry of each state is a contact point which, on behalf of the Government of one state, cooperates with the competent authorities of other states and the EU, to exchange information on critical infrastructures and implement established activities in their protection and ensuring continuous operation.

In order to determine the critical infrastructure, criteria harmonized with the criteria of the EU are used, but they must be formulated unambiguously at the level of the country and the region. These criteria include:

- human losses (estimated number of dead or injured due to disruption of certain critical infrastructure);
- economic losses (assessed according to the importance of economic loss or reduction in the quality of products or services, including possible environmental impact);
- impact on the public (assessed according to the impact on public confidence, physical suffering and disruption of daily life, including loss of basic services).

As the above criteria are harmonized, so are the sectors. The main sectors of national critical infrastructure include: information and communications, electricity, transport, oil and gas, banking and finance, water and emergency services, and government. The Council of Europe Directive 2008/114/EC identifies sectors and subsectors, as shown in Table 1 [2].

To protect critical infrastructure, a security plan is being developed that is used for risk management. It is a document that determines risk reduction measures, defines responsibilities and determines duties, establishes procedures for elimination,

функционисање Републике Србије. Законом о критичној инфраструктури Републике Српске [8], Законом о критичној инфраструктури Републике Хрватске [9] и Законом о одређивању и заштити критичне инфраструктуре Црне Горе [10], суседи Републике Србије су уредили критичну инфраструктуру и међусобно ускладили одредбе закона. Министарство сваке државе је контактна тачка која, у име Владе једне државе, сарађује са надлежним органима других држава и ЕУ са циљем размене информација о критичним инфраструктурама и спровођења утврђених активности у њиховој заштити и обезбеђењу непрекидног функционисања.

Да би се одредила критична инфраструктура, користе се критеријуми усклађени са критеријумима ЕУ, али који морају да буду формулисани недвосмислено и на нивоу државе и региона. Ти критеријуми обухватају:

- људске губитке (процењује се број погинулих или повређених због прекида функционисања поједине критичне инфраструктуре),
- економске губитке (процењује се према важности економског губитка или смањења квалитета производа или услуга, укључујући могући утицај на животну средину),
- утицај на јавност (процењује се према утицају на поверење јавности, физичке патње и нарушавање свакодневног живота, укључујући губитак основних услуга).

Као што су наведени критеријуми усклађени, тако су и сектори усклађени. Главни сектори националне критичне инфраструктуре обухватају: информације и комуникације, електричну енергију, транспорт, нафту и гас, банкарство и финансије, воду и службе за хитне случајеве, владу. У оквиру Директиве Европског Савета 2008/114/EC одређени су

i.e. the consequences of security threats.

сектори и подсектори, као што је приказано у Табели 1 [2].

За заштиту критичне инфраструктуре се припрема безбедносни план који се користи за управљање ризиком. То је документ којим се утврђују мере смањења ризика, дефинишу одговорности и одређују дужности, успостављају се поступци за отклањање, односно последица безбедносних претњи.

Табела 1 - Листа ЕЦИ сектора [2]
Table 1 - List of ECI sectors [2]

sector	subsector	
energy	electricity	- infrastructures and facilities for generation and transmission of electricity in respect of supply electricity
	oil	- oil production, refining, treatment, storage and transmission by pipelines
	gas	- gas production, refining, treatment, storage and transmission by pipelines - LNG terminals
transport	- road transport - rail transport - air transport - inland waterways transport - ocean and short-sea shipping and ports	

4. LEGISLATION OF CRITICAL INFRASTRUCTURE IN THE EUROPEAN UNION

The EU is a group of relatively developed countries, with organized and maintained infrastructure of settlements, industry, communications, etc. When it comes to critical infrastructure, the EU has its definition, which reads: "Critical infrastructure is property, system or part of it located in the territory of a member state and which is necessary to maintain key social functions, health, safety, security, economic or social welfare, the disruption or destruction of which would have a significant effect on the Member State."

It is known that many roads, railways, air transport routes and lines, as well as

4. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА О КРИТИЧНОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

ЕУ је група релативно развијених земаља, са уређеном и одржаваном инфраструктуром насеља, индустрије, комуникација, итд. Када је у питању критична инфраструктура, ЕУ има своју дефиницију која гласи: „Критична инфраструктура представља имовину, систем или његов део који се налази на територији државе чланице и који је неопходан за одржавање кључних друштвених функција, здравства, безбедности, сигурности, економског или социјалног благостања, а чије би ометање или уништење имало

a large number of infrastructural energy plants and energy distribution systems, as well as trade routes connect a larger number of EU countries. Therefore, disruptions of critical infrastructure in one Member State can affect several countries and even the whole system [11].

In order to reduce the vulnerability of critical infrastructure, the European Commission has launched the European Program on Critical Infrastructure Protection (EPCIP) with an emphasis on the identification and designation of European Critical Infrastructure (ECI). It is a package of measures aimed at improving the protection of critical infrastructure in Europe, in all Member States and all important sectors of European activity [12]. The EU has adopted several legal acts and directives aimed at protecting infrastructure [11]. In early 2004, the European Council initiated work on a Critical Infrastructure Protection (CIP) program. They were adopted in the following years:

- EU Green Paper (2005);
- European Program on Critical Infrastructure Protection (2006);
- Directive 2008/114/EC (2008);
- EU Internal Security Strategy (2010).

The revision of the European Program for Critical Infrastructure Protection and Directive 2008/114/EC was done in 2012 [13].

Council Directive 2008/114/EC of 2008 is an integral part of the EPCIP program. It defines critical infrastructure, common procedures for the identification and labeling of ECI, a common approach to assessing the need to improve protection, as well as all risky approaches [13]. The Directive applies to the energy and transport sectors but should be considered with particular reference to the assessment of the interplay of the sector, besides everything else, in particular with regard to the information and communication technology sector. It also forms the basis for the next steps in defining

значајан утицај на државу чланицу.“

Познато је да многи путеви, железнице, коридори и линије ваздушног саобраћаја, као и већи број инфраструктурних енергетских постројења и система за дистрибуцију енергената, те трговачки коридори повезују већи број држава ЕУ. Према томе, нарушавање критичне инфраструктуре у једној земљи чланице може да се одрази на више држава, па чак и на цео систем [11].

Са циљем да се смањи угроженост критичне инфраструктуре, Европска комисија је покренула Европски програм за заштиту критичне инфраструктуре (EPCIP) са нагласком на идентификацију и утврђивање Европске критичне инфраструктуре (ECI). То је пакет мера који је усмерен на побољшање заштите критичне инфраструктуре у Европи, у свим државама чланицама и у свим значајним секторима европских активности [12]. ЕУ је донела низ правних аката и директива са циљем заштите инфраструктуре [11]. Почетком 2004. године Европски Савет је иницирао рад на програму заштите критичне инфраструктуре (CIP). У наредним годинама су усвојени:

- ЕУ Зелени папир (2005);
- Европски програм за заштиту критичне инфраструктуре (2006);
- Директива 2008/114/EC (2008);
- Интерна стратегија заштите ЕУ (2010).

Ревизија Европског програма за заштиту критичне инфраструктуре и Директиве 2008/114/EC је урађена 2012. године [13].

Директива Савета 2008/114/EC из 2008. године представља саставни део EPCIP програма. Она дефинише критичну инфраструктуру, заједничке процедуре за идентификацију и означавање ECI, заједнички приступ у процени потреба за побољшањем заштите, као и све ризичне приступе [12]. Директива се односи на секторе

criteria for critical infrastructure. Annex III [2] sets out the steps to be implemented by the Member State:

- Step 1: Each member state should apply sectoral criteria in order to create an initial selection of critical infrastructure within the sector;
- Step 2: Each Member State should apply the definition of critical infrastructure to potential critical transport infrastructures identified after step 1. For infrastructures used to provide basic services, the availability of alternative infrastructure should be taken into account, as well as the duration of service outages/establishment;
- Step 3: Each member state should apply the cross-border element for defining ECI to potential ECIs that have passed the first two steps of this procedure. For a potential ECI that meets the definition, the next step of the procedure applies. For infrastructures used to provide basic services, the availability of alternative infrastructure should be taken into account, as well as the duration of interruption/establishment of service;
- Step 4: Each Member State should apply the cross-criteria for the remaining ECIs. The cross-criterion should take into account the severity of the attack, and for infrastructures used to provide basic services, the availability of alternative infrastructure should be taken into account, as well as the duration of interruption/establishment of service [13, 7].

According to the EU, the protection of critical infrastructure is the ability to prepare, mitigate, react and recover, i.e. all related to disruption or destruction of critical infrastructure. In order to avoid the destruction of critical infrastructure, a risk assessment is performed, the aim of which is to protect critical infrastructure or to mitigate the consequences of a harmful event using various proposed measures or preventive investments for these purposes.

енергетике и саобраћаја, али треба је размотрити са посебним освртом на процену међуутицаја сектора, поред осталог, посебно у односу на сектор информacionих и комуникационих технологија. Такође представља основу за наредне кораке приликом дефинисања критеријума за критичну инфраструктуру. У Анексу III [2] се налазе кораки које држава чланица треба да реализује:

- Корак 1: Свака држава чланица треба да примени секторске критеријуме са циљем креирања иницијалне селекције критичне инфраструктуре у оквиру сектора;
- Корак 2: Свака држава чланица треба да примени дефиницију критичне инфраструктуре на потенцијално критичну саобраћајну инфраструктуру идентификовану након корака 1. За инфраструктуру која се користи за пружање основних услуга, у обзир треба узети доступност алтернативне инфраструктуре, као и трајање прекида/успостављања услуге;
- Корак 3: Свака држава чланица треба да примени прекогранични елемент за дефинисање ECI на потенцијалне ECI које су прошле прва два корака ове процедуре. За потенцијалну ECI која задовољава дефиницију примењује се следећи корак процедуре. За инфраструктуру која се користи за пружање основних услуга, у обзир треба узети доступност алтернативне инфраструктуре, као и трајање прекида/успостављања услуге;
- Корак 4: Свака држава чланица треба да примени унакрсне критеријуме за преостале ECI. Унакрсни критеријум треба да узме у обзир озбиљност напада, а за инфраструктуру која се користи за пружање основних услуга, у обзир треба узети доступност алтернативне инфраструктуре, као и трајање прекида/успостављања

услуге [13, 7].

Према ЕУ заштита критичне инфраструктуре јесте способност да се припреми, ублажи, реагује и опорави, тј. све у вези са поремећајем или уништењем критичне инфраструктуре. Да не би дошло до уништења критичне инфраструктуре, врши се процена ризика чији циљ јесте да заштити критичну инфраструктуру или да ублажи последице штетног догађаја помоћу различитих предлога мера или превентивних улагања у ове сврхе.

5. CONCLUSION

With the rise of technology, the security of the critical infrastructure is growing, but there is a misuse of technology and attacks on sectors. Such dangers lead states to consider their national security strategies. The state needs to concentrate, not only on defending against imminent dangerous or criminal attacks but to focus on the preventive security measures necessary to protect critical infrastructure. Critical infrastructure security is a key issue of modern national security, as critical infrastructure is the basis for community survival.

Passing the Law on Critical Infrastructure brings together a wide range of sectors that include critical infrastructure and provide guidelines for its protection. The Law on Critical Infrastructure of the Republic of Serbia, as well as the countries in the region, is in line with European Council Directive 2008/114/EC, so that they have a common goal, which is to prevent the creation of conditions that may lead to the failure of certain infrastructure due to accidents or any kind of attack. Within the Law on Critical Infrastructure, there is a section that covers the procedures to deal with the protection of ECI in each country. ECI on the territory of the Republic of Serbia

5. ЗАКЉУЧАК

Са развојем технологије расте безбедност критичне инфраструктуре, међутим долази до злоупотребе технологије и напада на секторе. Такве опасности наводе државе да размотре своје националне стратегије безбедности. Потребно је да се држава концентрише, не само на одбрану од непосредних опасности или криминалног напада, него да се усресреди на превентивне мере безбедности коју су неопходне за заштиту критичне инфраструктуре. Сигурност критичне инфраструктуре је кључно питање савремене националне безбедности, јер је критична инфраструктура основа за опстанак заједнице.

Доношењем Закона о критичној инфраструктури обједињен је широк спектар сектора које обухвата критична инфраструктура и даје смернице за њену заштиту. Закон о критичној инфраструктури Републике Србије, као и држава у региону је у усклађен са Директивом Европског Савета 2008/114/ЕС, на тај начин да имају заједнички циљ, који се односи на то да се спречи стварање услова који могу довести до отказивања одређене инфраструктуре услед несреће или било које врсте напада.

is protected in the same way as the critical infrastructure of the Republic of Serbia, except when EU regulations regulate otherwise.

There is no functioning and progress of the state without the possession of the necessary infrastructure and the necessary effective protection of its critical infrastructure.

У оквиру Закона о критичној инфраструктури налази се и део који обухвата процедуре поступања у односу на заштиту ЕСИ у свакој држави. ЕСИ се на територији Републике Србије штити на исти начин као и критична инфраструктура Републике Србије, осим када је прописима ЕУ уређено другачије.

Нема функционисања и напретка државе без поседовања неопходне инфраструктуре и потребне ефикасне заштите њене критичне инфраструктуре.

REFERENCES

- [1] Zakon o kritičnoj infrastrukturi, Službeni glasnik Republike Srbije, br. 87/2018
- [2] Council Directive 2008/114/EC on the identification and designation of European critical infrastructures and the assessment of the need to improve their protection, **2008**. (accessible at: eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:345:0075:0082:EN:PDF)
- [3] Trbojević, M.: Zашtita kritičnih infrastruktura - iskustva tranzicionih zemalja, Akademija za nacionalnu bezbednost, Beograd, Politička revija, **2018**, Vol. 56. br. 2/2018, p. 99-118.
- [4] Stanojević, P., Jefić, Z., Mandić, G.: Kontinuitet funkcionisanja kritične infrastrukture u okviru projekta „Pojas i put“, Fakultet bezbednosti Univerziteta u Beogradu, **2019**. (DOI: 10.18485/fb_pip_rio.2019.ch12)
- [5] Sadowski, J.: Ochrona infrastruktury Krytycznej, Uregulowania prawne, Organizacja i zarządzenie, **2018**.
- [6] Trifunović, D.: Elements of Critical Infrastructure Resilience, International Expert Forum, Zagreb, **2018**.
- [7] Škero, M., Ateljević, V.: Protection of Critical Infrastructures and Basic Elements of Alignment with the Council Directive 2008/114/EC, Vojno delo, **2015**, Vol. 67, No. 3, p. 192-207. (DOI: 10.5937/vojdela1503192s)
- [8] Zakon o bezjednosti kritičnih infrastruktura u Republici Srpskoj, Službeni glasnik Republike Srpske, br. 02/1-021.
- [9] Zakon o kritičnim infrastrukturama, Republika Hrvatska, Narodne novine, br. 56/13.
- [10] Zakon o određivanju i zaštiti kritične infrastrukture, Službeni list Crne Gore, br. 72/2019.
- [11] Marjanović, M.: Teorijski i normativni okvir zaštite kritične infrastrukture u Crnoj Gori, Beograd: FPSP, **2019**.
- [12] Kekić, D., Čudan, A.: Direktiva Saveta o utvrđivanju i označavanju evropske kritične infrastrukture i proceni potrebe unapređenja njene zaštite, Evropsko zakonodavstvo, Institut za međunarodnu politiku i privredu, Beograd, **2020**, br. 71, p. 22-37.
- [13] Gospić, N., Murić, G., Bogojević, D.: Definisane kritične infrastrukture telekomunikacione infrastrukture u Srbiji, XXX Simpozijum o novim tehnologijama u poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju - PosTel **2012**, Beograd